

Sport as a tool for social mobility: with a structural-interpretive approach

Arash zarei¹ , Shirin Zardoshtian ^{*2} , Homayoun Abbasi ² , Hossein Eydi ² ,
Lugman Emamgholi⁵

1- PhD student in Sports Management faculty of Sport Sciences , Razi University, Kermanshah, Iran

2-Associate Professor of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran.

3- Assistant Professor of Sociology Faculty of Humanities and Social Sciences University of Kurdistan, Iran

Received: 2024/10/30

Received in revised form: 2025/03/10

Accepted: 2025/04/05

Published: 2025/??/??

Abstract

This research aims to study sport as a tool for social mobility: with a structural-interpretive approach. The statistical population included academic experts in the field of sport sociology. In this research, purposive and judgmental sampling method was used. And finally, 16 people were considered as a sample. In this research, a researcher-made questionnaire was designed based on the ISM model. This questionnaire was designed to present a model of factors for improving social mobility with an emphasis on the capacities of Iranian sport. These factors were placed in the rows and columns of the questionnaire so that the effectiveness and impact of each of these factors could be compared in pairs. And finally, by analyzing and evaluating these questionnaires, an applied model was presented with an interpretive structural modeling approach. Also, in the continuation of the research, Mi'kmaq analysis was used. The results showed that the factor for improving social skills, intellectual-cognitive factors and emotional-affective factors are among the dependent factors that are more influenced by other factors. Positive attitude factor, ethical-behavioral factors and resilience factors are among the key independent factors that affect other factors. The results of the study also showed that the factor of access to resources, social factors, economic factors and cultural factors are among the autonomous factors.

Keywords: Social inequality, social class, social mobility, sports industry

Cite as: Zarei, A., Zardashtian, Sh., Abbasi, H., Eidi, H., & Imamgholi, L. (2025). Sport as a tool for social mobility: A structural-interpretive approach. *Journal of Sociology of Lifestyle*. Articles in Press.

Owner and Publisher: University of Tabriz, Tabriz, Iran

ISSN (online): 2645-5641

Access Type: Open Access

DOI: 10.22034/sls.2025.64295.1474

***Corresponding Author:** Associate Professor of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

E-mail: zardoshtian_shirin@yahoo.com

ورزش به عنوان ابزاری برای تحرک اجتماعی: با رویکرد ساختاری - تفسیری

آرش زارعی^۱، شیرین زردشتیان^{۲*}، همایون عباسی^۲، حسین عیدی^۲، لقمان امامقلی^۳

۱- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

۲- دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

۳- استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، ایران

دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۹ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۲/۲۰ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۱۶ انتشار: ۱۴۰۴/۰۴/۰۴

چکیده

این پژوهش با هدف ورزش به عنوان ابزاری برای تحرک اجتماعی: با رویکرد ساختاری - تفسیری می باشد. جامعه آماری شامل خبرگان دانشگاهی در حوزه جامعه‌شناسی ورزشی بود. در این پژوهش روش نمونه‌گیری هدفمند و قضاوتی مورد استفاده قرار گرفت. و در نهایت ۱۶ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. در این پژوهش از پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ای که بر اساس مدل ISM طراحی گردید. این پرسشنامه جهت ارائه‌ی مدلی از عوامل بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش ایران طراحی شد. این عوامل در سطر و ستون پرسشنامه قرار گرفته تا اثرپذیری و اثرگذاری هر یک از این عوامل، به صورت زوجی مقایسه شوند. و در نهایت نیز با تحلیل و ارزیابی این پرسشنامه‌ها مدلی کاربردی با رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری ارائه شد. همچنین در ادامه پژوهش از تحلیل میک مک استفاده شد. نتایج نشان داد که عامل بهبود مهارت‌های اجتماعی، عوامل فکری-شناختی و عوامل هیجانی-عاطفی جزو عوامل وابسته می‌باشند که بیشتر از سوی سایر عوامل تاثیرپذیر می‌باشند. عامل نگرش مثبت، عوامل اخلاقی - رفتاری و عوامل تاب آوری جزو عوامل مستقل کلیدی می‌باشد که سبب تاثیرگذاری بر سایر عوامل می‌باشد. نتایج تحقیق همچنین نشان داد که عامل عوامل دسترسی به منابع، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی و عوامل فرهنگی جزو عوامل خودمختار می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: نابرابری اجتماعی، طبقه اجتماعی، تحرک اجتماعی، صنعت ورزش

نحوه ارجاع: زارعی، آرش، زردشتیان، شیرین، عباسی، همایون، عیدی، حسین، امامقلی، لقمان. (۱۴۰۴). " ورزش به عنوان ابزاری برای تحرک اجتماعی: با رویکرد ساختاری - تفسیری ". *جامعه‌شناسی و سبک زندگی*. انتشار آنلاین. صاحب امتیاز و ناشر: دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. شاپای الکترونیکی: ۵۶۴۱-۲۶۴۵ نوع دسترسی: آزاد

DOI: 10.22034/sls.2025.64295.147

E-mail: zardoshtian_shirin@yahoo.com

* نویسنده مسئول: دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

از ویژگی‌های دنیای امروز، دگرگونی‌ها و تحولات سریع است. این تحولات در حوزه فکر و فرهنگ صبغهای پرشتاب دارد (منوچهری، ۲۰۲۴)؛ همچنین از ویژگی‌های اساسی جامعه بشری در طول تاریخ، وجود نابرابری‌های اجتماعی است. همیشه عده‌ای به واسطه دارا بودن برخی ویژگی‌ها و امتیازات، برتر و برخی به دلیل نداشتن آن ویژگی‌ها و امتیازات، فروتر بوده‌اند (Cherappurath, 2024). نخستین نابرابری‌ها عمدتاً مبتنی بر ویژگی‌های جسمی و زیستی بوده‌اند. افرادی که باهوش‌تر، قوی‌تر، زیباتر و سالم‌تر بودند این بخت را داشتند که در جایگاه والا‌تری قرار گیرند (Ladwig, 2024). به تدریج، این ویژگی‌های جسمی و زیستی به موارد دیگری همچون جنسیت، قومیت، مذهب، دارایی و غیره، تعمیم یافت و نابرابری‌های گسترده‌ای بین انسان‌ها پدید آمد. جامعه‌شناسان برای توصیف این نابرابری‌ها از مفهوم قشربندی استفاده می‌کنند و معتقدند، نظام‌های برده‌داری، کاستی، رسته‌ای و طبقاتی چهار شکل عمده قشربندی هستند که در طول تاریخ در جوامع بشری ظاهر شده‌اند (Mcneil, 2023). به طور طبیعی، همه انسان‌ها در وضعیت اجتماعی-اقتصادی از پیش تعیین شده‌ای که خارج از کنترل آنهاست، به دنیا می‌آیند. در نظام‌های برده‌داری، افراد امکان تغییر وضعیت خود را ندارند اما در نظام طبقاتی، این امکان وجود دارد که افراد بتوانند جایگاه اجتماعی‌ای که در آن متولد شده‌اند را تغییر دهند. از همین جا، مفهوم تحرک اجتماعی مطرح می‌شود. تحرک اجتماعی به جابجایی افراد در موقعیت‌های مختلف اطلاق می‌شود. تحرک اجتماعی یکی از مهم‌ترین مفاهیمی است که با زندگی اجتماعی افراد در ارتباط است (Bagheri, 2022). تحرک اجتماعی به تغییر در وضعیت اجتماعی-اقتصادی یک فرد، چه در رابطه با والدین (تحرک بین نسلی) و چه در طول زندگی (تحرک درون نسلی) اشاره دارد (Mare, 2023).

تحرک اجتماعی با برابری فرصت‌ها مرتبط است و میزانی است که افراد بدون توجه به پیشینه اجتماعی-اقتصادی والدین‌شان، جنسیت، سن، گرایش جنسی، نژاد، قومیت، زادگاه یا موارد دیگر، شانس یکسانی برای موفقیت در زندگی دارند (Li, 2023). تحرک اجتماعی و برابری فرصت‌ها را می‌توان بر حسب درآمد یا طبقه اجتماعی سنجید، اما می‌توان آن را دربرگیرنده سایر ابعاد رفاهی مانند بهداشت و آموزش نیز دانست (Heckman, 2022). تحرک اجتماعی مشتمل بر چهار شکل است: تحرک عمودی، یا تغییر منزلت افراد از یک طبقه اجتماعی به طبقه دیگر که ممکن است صعودی یا نزولی باشد. (۲) تحرک افقی، یا حرکت فرد از یک شغل به شغلی دیگر در همان سطح اجتماعی. شخصی که تغییر شغل می‌دهد اما منزلت اجتماعی‌اش هیچ تغییری نمی‌کند، تحرک افقی را تجربه کرده است. (۳) تحرک بین نسلی، تحرکی که میان دو نسل صورت می‌گیرد. وقتی پسر یک راننده تاکسی در رشته پزشکی فارغ التحصیل شود یا بالعکس، زمانی که پسر یک پزشک تبدیل به یک راننده تاکسی شود، تحرک اجتماعی بین نسلی صعودی یا نزولی اتفاق افتاده است. (۴) تحرک درون نسلی، یا دگرگونی در منزلت اجتماعی یک فرد یا گروه طی دوره حیات او که می‌تواند صعودی یا نزولی باشد (Kelley, 2009).

بنابراین اگر به جامعه با یک دید نظام مند بنگریم که در آن تمام نهادها و سازمان در رسیدن به اهداف آن مؤثر هستند در این صورت خواهیم دید که چه روابط عمیق و پیچیده‌ای میان نهادها و سازمانهای جامعه وجود دارد؛ که هرکدام به نحوی در رساندن جامعه به اهدافش سهم دارند. سهم همه نهادها به یک میزان نیست و برخی سهم بسزایی دارند (Montacute, 2020). در این میان صنعت ورزش به دلیل عملکردهای متعدد و متنوع از جمله آگاه‌سازی شهروندان، فراهم کردن زمینه لازم جهت رشد دانش، توسعه اقتصادی و اجتماعی به مهمترین یک عامل مهم در کشورهای مختلف تبدیل شده است (Höglund, 2022).

بسیاری از مؤسسه‌های بین‌المللی به ورزش به عنوان ابزاری برای رسیدن به اهداف غیرورزشی می‌نگرند. آنها تأکید می‌کنند که ورزش یک پدیده اجتماعی وسیع جهانی است که در زندگی جوانان و بزرگسالان زن و مرد ریشه دارد؛ بنابراین، ورزش نباید به عنوان تنها یک محصول جامعه‌ما، بلکه باید به عنوان یک موتور محرکه شناخته شود (Touhidi, 2022). ورزش یک پدیده اجتماعی وسیع و جهانی است که در زندگی جوانان و بزرگسالان ریشه دارد. که به عنوان یکی از حوزه‌های مهم در خصوص مسائل اجتماعی مشخص می‌باشد (Fenton, 2023). هدف از تحرک اجتماعی تغییر دادن جایگاه فرد در نظام دسته‌بندی اجتماعی است. این تحرک گاه صعودی است، یعنی این که فرد از یک جایگاه اجتماعی به مقام بالاتر ترقی می‌کند، و گاه نزولی بوده یعنی از جایگاه اجتماعی که داشته به موقعیت پایین‌تر تنزل می‌نماید. نمونه تحرک صعودی در ورزش همان ورزشکار است که از آماتوری به ورزش حرفه‌ای یا از یک بازی در یک باشگاه گمنام به بازی در باشگاهی صاحب نام منتقل می‌شود؛ زیرا چنین ورزشکاری، از رهگذر موفقیت‌های ورزشی خود، جایگاه اجتماعی اش را تقویت می‌کند. این موفقیت‌ها نیز تعمیم پذیرند، یعنی ورزشکار می‌تواند با استفاده گسترده از پیشرفت‌ها و روابطی که موفقیت ورزشی برایش فراهم آورده است مقام و شغل یا ثروتی بدست آورد که رسیدن به آن بدون پایگاه ورزشی جدیدی که بدان ارتقاء یافته است امکان پذیر نبود. نمونه تحرک نزولی در ورزش هم ورزشکاری حرفه‌ای است، که به علت بالا رفتن سن یا آسیب دیدگی باعث کاهش عملکرد ورزشی او می‌شود و این تحرک نزولی به شکل سقوط در موقعیت یا شغل یا درآمد انعکاس می‌یابد. البته تحقیقات نشان داده است که در عرصه ورزش تحرک صعودی به مراتب بیشتر از تحرک نزولی اتفاق می‌افتد (Krishna, 2008).

Schafer (۲۰۰۵) به این نتیجه رسید که ورزشکارانی که از طبقات پایین اجتماعی یا اقلیت‌ها بر می‌خیزند و عملکرد ورزشی خوبی دارند می‌توانند از موقعیت ورزشی خود در راه بهبود موقعیت اجتماعی خویش بهره‌برداری نمایند (Sepaj, 2013).

بنابراین پس از دوره استعدادیابی، افراد ورزشکار همچنان که به بلوغ ورزشی و کسب عناوین می‌رسند دوران قهرمانی خود را طی می‌کنند. ابتدای دوران قهرمانی (یعنی بعد از گزینش به عنوان استعداد) مرحله استقرار در رشته و تیم به صورت تخصصی است. در این مرحله، افراد یک رشته ورزشی خاص را انتخاب می‌کنند. پس از استقرار، مرحله آموزش و رشد است که به اصطلاح استعداد پروری نامیده می‌شود. استعداد پروری شامل آموزش پیشرفته و ارزیابی تخصصی است. پیشرفت و ارتقاء در مسیر قهرمانی مرحله سوم بعدی است که ورزشکاران جوان در مرحله اصلی رقابت با افراد هم‌پست یا هم‌وزن خود در مسابقات قرار می‌گیرند. مرحله دیگر دوره قهرمانی، مرحله نگهداری است. در این مرحله دوره موفقیت‌های قهرمانی در حال سپری شدن است و ورزشکاران تحت تاثیر سیستم نقل و انتقالات با تیم‌ها قراردادهای چندساله می‌بندند. در انتهای قهرمانی برای سطح ملی بحث جبران خدمات برای ورزشکاران مطرح می‌شود. این مرحله ضروری است که سازمان‌های ورزشی به صورت سیستمی خدماتی عمل کنند و به تامین، بهسازی و نگهداری و نیز جبران خدمات ورزشکاران بپردازند (Wong, 2009).

با پایان دوره قهرمانی ورزشکاران از ورزش رقابتی کناره‌گیری می‌کنند یا به اصطلاح از ورزش بازنشسته می‌شوند. تاکنون علل مختلفی برای کناره‌گیری ورزشکاران از حرفه ورزشی خود گزارش شده است که به صورت کلی بر رویکردهای اختیاری و اجباری، برنامه ریزی شده و برنامه ریزی نشده و متأثر از عوامل ورزشی و غیرورزشی دلالت دارند. اگرچه این علل به وسیله ساختار ورزش تحت تأثیر قرار می‌گیرند، اما براساس گزارش‌های موجود، آسیب دیدگی، افزایش سن، عدم گزینش و انتخاب شخصی، رایج‌ترین عوامل علی‌کناره‌گیری بوده است. کارکرد‌های ورزش حرفه‌ای به عنوان موضوعی مهم در توسعه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی همواره مد نظر بوده است. اگرچه تمرکز ورزش حرفه‌ای بر توسعه اقتصادی محیط خود بوده است، اما کارکردهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نیز داشته است. ورزش حرفه‌ای به واسطه گسترش برخی جنبه‌های اجتماعی سبب می‌شود تا جوامع در مسیر توسعه اجتماعی قرار گیرند؛ هرچند آنان اشاره کردند که نظارت

مقاله پژوهشی

بر رفتارها و سیاست های ورزش حرفه ای می تواند در دستیابی به این امر مهم تأثیرگذار باشد. بدون شک، ورزش حرفه ای به واسطه برخورداری از مخاطبان گسترده از تمامی گروه ها و رده های سنی، جذابیت زیاد و پوشش رسانه ای می تواند آثار مثبت اجتماعی داشته باشد. این مسئله نیازمند وجود استانداردهای لازم در ورزش حرفه ای است، اما می توان با متناسب سازی فعالیت های ورزش حرفه ای مسیر توسعه تحرک های اجتماعی را هموار کرد. همواره ورزش حرفه ای توانسته است با پیروزی و شکست ها آثار اجتماعی مختلفی را به ارمغان آورد. این مسئله نشان می دهد که بهبود وضعیت ورزش حرفه ای و متناسب سازی آن می تواند در توسعه شاخص های تحرک اجتماعی نقشی تعیین کننده داشته باشد. در پژوهش های مختلف این مسئله بررسی شده است. پژوهش ها به ویژه مطالعات خارجی نشان می دهند که ورزش حرفه ای توانسته است آثار مطلوب اجتماعی را به ارمغان آورد، اما شواهد جامع و دقیقی درباره نقش ورزش حرفه ای در توسعه تحرک های اجتماعی در ایران وجود ندارد. این فقدان شواهد علمی سبب شده است تا امروزه ظرفیت های ورزش حرفه ای در مسیر توسعه شاخص های تحرک اجتماعی در ایران استفاده نشود. نگاه غالب در بین مدیران و حتی بعضی از پژوهشگران حوزه مدیریت ورزشی این است که ورزش حرفه ای چون جنبه تجاری به خود گرفته است، نمی تواند نقش های مؤثر اجتماعی داشته باشد. علاوه بر این، تمرکز عمدتاً پژوهشگران ایرانی بر پی بردن و اثبات کارکردهای ورزش همگانی در توسعه شاخص های اجتماعی بوده است. این مسئله نشان می دهد که در ایران همچنان درباره کارکردهای تحرک های اجتماعی ورزش حرفه ای آگاهی لازم وجود ندارد و از آن غفلت شده است؛ البته خلاء پژوهش های جامع درباره تعیین ظرفیت های ورزش حرفه ای در جهت توسعه شاخص های تحرک های اجتماعی در ایران وجود دارد. مطالعات پیشین داخلی به صورت جامع کارکردهای ورزش حرفه ای در توسعه شاخص های تحرک های اجتماعی را مد نظر قرار نداده اند و قصد پاسخگویی به این سوال را دارد که عوامل مؤثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت های ورزش چگونه است؟

پیشینه پژوهش

Sepaj (۲۰۰۹) در تحقیق خود با عنوان ورزش به عنوان وسیله ای برای تحرک اجتماعی و تنظیم جوانان محروم شهری بیان می دارد که برنامه های مداخله اجتماعی مبتنی بر ورزش به عنوان ابزارهای بالقوه برای ایجاد اشکال مختلف سرمایه در نظر گرفته می شوند که از آن ها می توان مزایای خاصی به دست آورد که عوامل اجتماعی را قادر می سازد موقعیت اجتماعی خود را بهبود بخشد. Bagheri (۲۰۲۲) تحقیقی با عنوان نشان دادن مدل جامعه شناختی سرمایه اجتماعی بین نخبگان ورزشی در تعامل با بستر اجتماعی انجام داد که یافته ها در ۵ دسته مقوله جامعه شناختی سرمایه اجتماعی در تعامل با بستر اجتماعی شناسایی شد که عبارت اند از؛ دسته "تعاملات اجتماعی"، "سرمایه های اجتماعی"، "منابع انسانی" و "ظرفیت ها" و "منابع مادی" می باشد. Karimi (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان تبیین جامعه شناختی الگوی توسعه اجتماعی مبتنی بر توسعه ورزش که نتایج نشان داد تحولات جهانی بر قوانین ورزش بین الملل مؤثر است (۰/۹۵)، همچنین قوانین ورزش بین الملل (۰/۶۲) و روندهای اجتماعی (۰/۳۴) می توانند بر فرهنگ ورزش کشور تأثیر داشته باشند. در نهایت باید گفت که فرهنگ ورزش کشور بر توسعه ورزش (۰/۹۶) و توسعه ورزش بر توسعه اجتماعی (۰/۹۰) تأثیر دارد. همچنین برآزش مدل از مقدار قابل قبولی برخوردار بود. خسروی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان تبیین جامعه شناختی سهم سرمایه اجتماعی در تحرک اجتماعی که نتایج تحقیق نشان داد که میانگین تحرک اجتماعی در میان جمعیت نمونه کمتر از حد متوسط می باشد (۱/۷۵). همچنین در میان مولفه های سرمایه اجتماعی میانگین اعتماد اجتماعی کمتر از سایر مولفه ها بوده است (۲/۰۶). بین سرمایه اجتماعی و تحرک اجتماعی همبستگی معنی دار و مثبت وجود داشته است. در میان ابعاد سرمایه اجتماعی بین مشارکت اجتماعی و تحرک اجتماعی همبستگی معنی دار مشاهده نشد ولی بین اعتماد اجتماعی و پیوند گروهی با تحرک اجتماعی همبستگی معنی دار و مثبت نشان داده شد. همچنین در میان متغیرهای فردی و جمعیتی

بین سن، تحصیلات، وضعیت فعالیت، منطقه مسکونی، وضعیت مهاجرت و تحرک اجتماعی رابطه معنی دار مشاهده گردید. مقدار r^2 نشان داد که ۴۷ درصد تغییرات تحرک اجتماعی به وسیله متغیرهای مستقل وارد شده در معادله رگرسیونی تحلیل قابل تبیین می‌باشد. Mare (۲۰۲۳) در تحقیقی با عنوان تحرک اجتماعی در چند نسل پژوهش در قشر بندی اجتماعی به این نتیجه رسید که تحرک اجتماعی تأثیرات چند نسلی که ویژگی‌های خویشاوندان را در سه یا چند نسل به هم مرتبط می‌سازد. این اثرات شامل اثرات خالص مستقیم ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی پدر بزرگ و مادر بزرگ بر نوه‌ها، تأثیرات نسل‌های دورتر، تأثیرات ویژگی‌های خانوادگی است که مزیت یا مضرات شدیدی را در گذشته به ارمان می‌آورد. Popp (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان تولید مسیرهای موفقیت: دیدگاه‌های جدید در مورد تحرک اجتماعی به این نتیجه رسید که سازمان و کسب و کارهای جدید می‌تواند افراد را برای بهبود تحرک‌های اجتماعی در سطح عمودی بالا بیاورد. و همچنین عدم خلاقیت در کسب و کار باعث می‌شود که تحرک افقی شکل گیرد. Richardson (۲۰۲۰) رویدادهای توسعه ورزش اجتماعی، سرمایه اجتماعی و تحرک اجتماعی: مطالعه موردی مسابقات لیگ برتر و مردان جوان سیاه پوست و قومیتی در انگلستان به این نتیجه رسید که مسابقات لیگ برتر برای ایجاد پیوند سرمایه اجتماعی مؤثر بوده که می‌تواند به توانمندسازی فردی و خودباوری بیشتر منجر شود. با این حال، فرصت‌ها برای استفاده از چنین سرمایه‌ای برای پاداش شخصی به شبکه‌های افقی/تحرک محدود می‌شد و متعاقباً، تبدیل این سرمایه به اشکال دیگر، مانند پل‌سازی، پیوند و سرمایه ورزشی، بسیار تنظیم‌شده و استثنایی بود.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است و از نتایج آن میتوان برای کاربردهای علمی استفاده کرد. جامعه آماری در روش مدل سازی ساختار تفسیری متشکل از متخصصان و خبرگان است و معیارهای انتخاب خبرگان عبارت است از تسلط نظری، تجربه علمی، تمایل و توانایی مشارکت در پروژه و دسترسی بود. قلمرو خبرگان شامل خبرگان دانشگاهی در حوزه جامعه‌شناسی ورزشی بود که باید دارای تسلط نظری و علمی در حوزه عوامل جامعه‌شناختی بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش ایران باشند. در این پژوهش روش نمونه‌گیری هدفمند و قضاوتی مورد استفاده قرار گرفت. نمونه‌گیری شامل انتخاب از بین افرادی است که تجربه یا خبرویت آنها در حوزه مطالعاتی محرز شده باشد. که بعد از بررسی و اعمال شاخص‌های بیان شده و به دلیل روش مدل سازی ساختار تفسیری که تعداد زیادی نمونه ندارد و در نهایت مشخص شد که ۱۶ نفر تمام شاخص‌های فوق‌الذکر را پوشش داده بودند.

در این پژوهش روش گردآوری داده‌ها کتابخانه‌ای و میدانی است. به این صورت که برای دستیابی به پیشینه‌ی پژوهش، مبانی نظری و استخراج عوامل بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش ایران با مراجعه به سایت‌ها، کتابخانه‌ها و مطالعه کتاب‌ها و مقالات مرتبط، اطلاعات مورد نیاز گردآوری شد. پس از استخراج عوامل بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش ایران، با نظر خبرگان، عوامل تعدیل شدند و ۱۰ عامل، به عنوان عوامل نهایی انتخاب شد. سپس به منظور مشخص نمودن تاثیر علت و معلولی عوامل مستخرج، از پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ای که بر اساس مدل ISM طراحی گردید. این پرسشنامه جهت ارائه‌ی مدلی از عوامل بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش ایران طراحی شد. این عوامل در سطر و ستون پرسشنامه قرار گرفته تا اثرپذیری و اثرگذاری هر یک از این عوامل، به صورت زوجی مقایسه شوند. و در نهایت نیز با تحلیل و ارزیابی این پرسشنامه‌ها مدلی کاربردی با رویکرد مدلسازی ساختاری تفسیری ارائه شد. همچنین در ادامه پژوهش از تحلیل میک مک استفاده شد. این روش برای نمایش گرافیکی متغیرها براساس قدرت نفوذ و وابستگی آنها در مدلسازی ساختاری-تفسیری است. بر اساس قدرت وابستگی و نفوذ متغیرها، می‌توان دستگاه مختصاتی تعریف کرد و آن را به چهار قسمت

آماده انتشار

ورزش به عنوان ابزاری برای تحرک اجتماعی:

OPEN ACCESS

مقاله پژوهشی

مساوی تقسیم نمود. تجزیه و تحلیل MICMAC بر پایه قدرت نفوذ (تاثیرگذاری) و میزان وابستگی (تاثیرپذیری) هر متغیر شکل گرفته و امکان بررسی بیشتر محدوده هر یک از متغیرها را فراهم می‌سازد.

یافته‌ها

به منظور ساختاردهی به عامل از روش مدل سازی ساختاری تفسیری استفاده شد. بدین منظور از ۴ گام در جهت انجام این روش استفاده گردید.

گام اول) ایجاد ماتریس خودتعاملی ساختاری

برای تهیه ماتریس خودتعاملی ساختاری، وابستگی تمام عناصر شناسایی شده (منظور از عناصر در این گام، عوامل شناسایی شده می‌باشد که در تحقیق حاضر ۱۰ عامل شناسایی گردید)، به صورت دو به دو مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور پرسشنامه محقق ساخته ای با استفاده از عوامل شناسایی شده طراحی گردید. روایی صوری این پرسشنامه با استفاده از بررسی نظرات اساتید دانشگاهی مورد بررسی و تایید قرار گرفت. جدول ۱ تجمیع نظرات خبرگان را نشان می‌دهد.

جدول (۱): ماتریس تجمیع نظرات خبرگان (یافته‌های تحقیق)

عامل	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	7	4	2	4	2	0	1	1	7	1
۲	2	7	0	3	4	5	3	5	5	1
۳	4	1	7	5	3	3	5	4	6	6
۴	4	5	0	7	2	1	3	3	6	0
۵	2	5	3	5	7	0	0	3	3	7
۶	2	6	3	3	7	7	7	4	4	4
۷	1	4	4	4	4	7	7	1	3	3
۸	4	5	3	2	5	1	1	7	5	1
۹	6	5	4	2	3	1	3	1	7	4
۱۰	7	6	6	2	7	2	3	5	6	7

در ادامه ضمن تعیین حد استاندارد؛ اعدادی که بالاتر از استاندارد بودند عدد ۱ و اعدادی که پایین تر از استاندارد بودند؛ عدد صفر را گرفتند. جدول شماره ۲ ماتریس فوق به توان ۱۰ را نشان می‌دهد و همچنین با توجه به جدول لوشه حد آستانه ۶ در نظر گرفته شد.

جدول ۲: ماتریس تجمعی به توان ۱۰ (یافته‌های تحقیق)

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}^{10} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 10 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 45 & 0 & 0 & 45 & 1 & 0 & 0 & 0 & 120 & 10 & 0 \\ 502 & 0 & 0 & 502 & 512 & 512 & 512 & 0 & 466 & 511 & 0 \\ 466 & 0 & 0 & 466 & 511 & 512 & 512 & 0 & 382 & 502 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 10 & 0 & 0 & 10 & 0 & 0 & 0 & 0 & 45 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

جدول (۳): ماتریس ادغامی (یافته‌های تحقیق)

عامل	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
۲	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
۳	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
۴	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
۵	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1
۶	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1
۷	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1
۸	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
۹	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
۱۰	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1

این ماتریس در نتیجه ادغام نظرات خبرگان انجام گردید. بدین صورت که پس از ادغام نظرات خبرگان و مشخص شدن حد استاندارد لازم؛ خانه‌هایی که دارای حدنسب مد نظر بودند امتیاز ۱ و سایر خانه‌ها امتیاز ۰ را گرفتند

گام دوم) به دست آوردن ماتریس دسترسی نهایی

برای به دست آوردن ماتریس دسترسی نهایی نمادهای بالا به صفر و یک تبدیل شدند. بر حسب قواعد موجود در این گام، جدول شماره ۴ شکل گرفت.

جدول شماره (۴): ماتریس دسترسی نهایی (یافته‌های تحقیق)

قدرت نفوذ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	عامل
2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
5	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	5
7	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	6
7	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	7
1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	8
1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	9
4	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	10
میزان وابستگی	5	1	1	5	3	2	2	1	6	4	

گام سوم) تعیین سطح

به منظور تعیین سطح، با استفاده از ماتریس دستیابی مجموعه قابل دستیابی (خروجی) و مجموعه پیش نیاز (ورودی) برای هر متغیر تعیین شدند. در این گام مجموعه معیارهای ورودی و خروجی برای هر معیار را محاسبه می‌کنیم و سپس عوامل مشترک را نیز مشخص می‌کنیم در این گام معیاری دارای بالاترین سطح ISM است که مجموعه خروجی (دستیابی) با مجموعه مشترک برابر باشد. پس از شناسایی این متغیر یا متغیرها، سطر و ستون آن‌ها را از جدول حذف می‌کنیم و عملیات را دوباره بر روی دیگر معیارها تکرار می‌کنیم. جدول شماره ۵ نتایج سطح اول را نشان داده است.

جدول (۵): نتایج سطح اول (یافته‌های تحقیق)

عامل	مجموعه خروجی	مجموعه ورودی	مجموعه مشترک	سطح
1	9,1	1,5,6,7,10	1	
2	2	2	2	1
3	3	3	3	1
4	4	4,5,6,7,10	4	1
5	1,4,5,9,10	5,6,7	5,	
6	1,4,5,6,7,9,10,	6,7	6,7	
7	1,4,5,6,7,9,10,	6,7	6,7	
8	8	8	8	1
9	9	1,5,6,7,9,10,	9	1
10	1,4,9,10	5,6,7,10,	10	

جدول (۶): نتایج سطح دوم (یافته‌های تحقیق)

عامل	مجموعه خروجی	مجموعه ورودی	مجموعه مشترک	سطح
1	1	1,5,6,7,10	1	2
5	1,5,10,	5,6,7	5	
6	1,5,6,7,10,	6,7	6,7	
7	1,5,6,7,10	6,7	6,7	
10	1,10,	5,6,7,10	10	

جدول (۷): نتایج سطح سوم (یافته‌های تحقیق)

عامل	مجموعه خروجی	مجموعه ورودی	مجموعه مشترک	سطح
5	5,10,	5,6,7	5	
6	5,6,7,10,	6,7	6,7	
7	5,6,7,10	6,7	6,7	
10	10,	5,6,7,10	10	3

جدول (۸): نتایج سطح چهارم (یافته‌های تحقیق)

عامل	مجموعه خروجی	مجموعه ورودی	مجموعه مشترک	سطح
5	5	5,6,7	5	4
6	5,6,7	6,7	6,7	

	6,7,	6,7,	5,6,7	7
--	------	------	-------	---

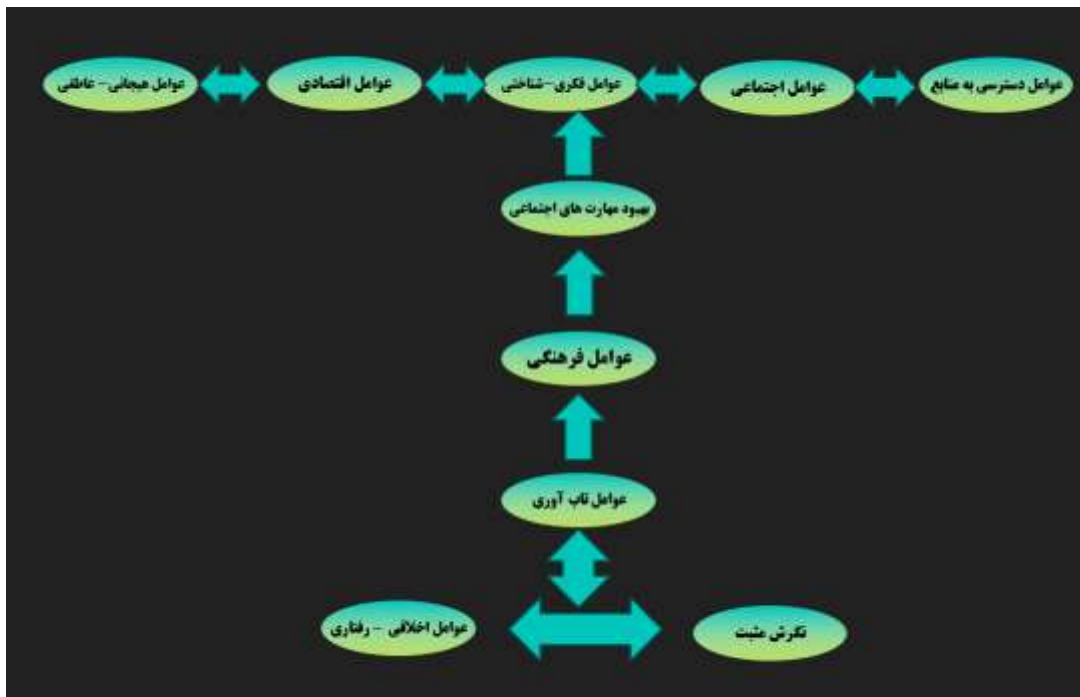
جدول (۹): نتایج سطح پنجم (یافته‌های تحقیق)

عامل	مجموعه خروجی	مجموعه ورودی	مجموعه مشترک	سطح
6	5,6,7	6,7,	6,7,	5
7	5,6,7	6,7,	6,7,	5

در نهایت مشخص گردید که مدل تحقیق دارای ۵ سطح می باشد. به عبارتی این گام مشخص نمود که عامل در ۵ سطح ساختاردهی شدند.

گام چهارم) تشکیل مدل ساختاری تفسیری

شکل شماره ۱ مدل رسم شده را به نمایش گذاشته است.

شکل (۱): مدل ساختاری تفسیری تحقیق (یافته‌های تحقیق)

در این مرحله با استفاده از تحلیل Micmac نوع متغیرها با توجه به اثرگذاری و اثرپذیری بر سایر متغیرها مشخص خواهد شد و پس از تعیین قدرت نفوذ یا اثرگذاری و قدرت وابستگی عامل، می توان تمامی عامل شناسایی شده را در یکی از خوشه‌های چهارگانه روش ماتریس اثرمتغیرها در چهار گروه طبقه بندی نمود. اولین گروه شامل متغیرهای خودمختار می شود که قدرت نفوذ و وابستگی ضعیفی دارند. این متغیرها تا حدودی از سایر متغیرها مجزا هستند و ارتباطات کمی دارند. گروه دوم متغیرهای وابسته هستند که از قدرت نفوذ ضعیف اما وابستگی بالایی برخوردارند. گروه سوم متغیرهای پیوندی می باشند که از قدرت نفوذ و وابستگی بالایی برخوردارند. در واقع هر گونه عملی بر روی این متغیرها باعث تغییر در سایر متغیرها می شود. گروه چهارم متغیرهای مستقل (کلیدی) را در بر می گیرد. این متغیرها دارای قدرت نفوذ بالا و وابستگی پایینی می باشند. شکل شماره ۲ تحلیل Micmac در تحقیق حاضر را به نمایش گذاشته است.

آماده انتشار

ورزش به عنوان ابزاری برای تحرک اجتماعی:

OPEN ACCESS

مقاله پژوهشی

نفوذ

8								
7	متغیرهای کلیدی	6-7						متغیرهای پیوندی
6								
5			5					
4				10				
3	متغیرهای خودمختار							متغیرهای وابسته
2					1			
1		2-3-8			4	9		
		1	2	3	4	5	6	7

وابستگی

شکل (۲): تحلیل میک مک (یافته‌های تحقیق)

با توجه به جدول بالا مشخص گردید که عامل ۱ (بهبود مهارت‌های اجتماعی)، ۴ (عوامل فکری-شناختی) و ۹ (عوامل هیجانی-عاطفی) جزو عامل وابسته می‌باشند که بیشتر از سوی سایر عامل تاثیرپذیر می‌باشند. نتایج همچنین نشان داد که هیچ کدام از عامل جز عامل پیوندی نمی‌باشند. نتایج همچنین نشان داد که عامل ۶ (نگرش مثبت)، ۷ (عوامل اخلاقی - رفتاری) و ۵ (عوامل تاب آوری) جزو عامل مستقل کلیدی می‌باشد که سبب تاثیرگذاری بر سایر عامل می‌باشد. نتایج تحقیق همچنین نشان داد که عامل ۲ (عوامل دسترسی به منابع)، ۳ (عوامل اجتماعی)، ۸ (عوامل اقتصادی) و ۱۰ (عوامل فرهنگی) جزو عامل خودمختار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تأکید بر ظرفیت‌های ورزش در ایران انجام شد. نتایج تحقیق نشان داد که مدل پیشنهادی در پنج سطح طراحی شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که نگرش مثبت، عوامل اخلاقی-رفتاری و تاب‌آوری از جمله مؤلفه‌های کلیدی و مستقل هستند که تأثیر قابل توجهی بر سایر متغیرها دارند. مطالعات بین‌المللی نیز بر نقش ورزش در توسعه سرمایه انسانی و بهبود تحرک اجتماعی تأکید دارند. گیلیانوتونی^۱ (۲۰۰۴) در پژوهش خود تحت عنوان «حقوق بشر، جهانی‌سازی و آموزش و پرورش جهت‌دار: مطالعه موردی ورزش» بیان می‌کند که توسعه سرمایه انسانی در ورزش مستلزم فراهم‌سازی فرصت‌های برابر برای مشارکت زنان در تصمیم‌گیری، ایجاد روابط مبتنی بر احترام متقابل، و تسهیل فرصت‌های آموزشی و داوطلبانه در مربیگری است. لاوسون (۲۰۰۵) نیز به پنج اثر کلیدی برنامه‌های ورزشی بر جامعه اشاره می‌کند: (۱) تقویت ارتباطات اجتماعی، (۲) توسعه هویت‌های جمعی، (۳) بهبود سلامت عمومی، (۴) ارتقای سطح رفاه، و (۵) توسعه سرمایه انسانی. او تأکید می‌کند که موفقیت این برنامه‌ها مستلزم حضور متخصصانی است که مهارت‌های افراد را در جهت بهبود جامعه توسعه دهند.

1. Giulianotti

اسکولنکورف (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای پیرامون «نقش ورزش در توسعه اجتماعی در جوامع محروم» نشان داد که حضور فعال جوانان در برنامه‌های ورزشی موجب شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی، افزایش حس همدلی، و توانمندسازی آن‌ها برای پاسخگویی به نیازهای اجتماعی می‌شود. ریس و ویرا (۲۰۱۶) نیز در پژوهشی تحت عنوان ورزش به‌عنوان ابزاری برای توسعه کشورهای در حال توسعه سه چالش اصلی را شناسایی کردند: (۱) ضرورت همکاری میان ذی‌نفعان، (۲) تضاد اهداف در برنامه‌های ورزشی، و (۳) میزان مشارکت جامعه. این چالش‌ها در تدوین سیاست‌های توسعه محور در ورزش باید مورد توجه قرار گیرند. علاوه بر این، مطالعات جدیدتر به نقش رسانه‌های اجتماعی در ترویج توسعه اجتماعی از طریق ورزش اشاره دارند. ویجایا^۲ (۲۰۲۳) بر این باور است که هرچند موانع متعددی در مسیر ارتقای مهارت‌های زندگی ورزشکاران جوان وجود دارد، اما رسانه‌های اجتماعی ظرفیت قابل توجهی در تسهیل یادگیری و تشویق مشارکت مدنی دارند. آلمیدا^۳ (۲۰۲۳) نیز در یک مطالعه مروری به این نتیجه رسید که ورزش، از طریق تأثیر بر اعتمادبه‌نفس، مهارت‌های ارتباطی و همدلی، نقش مهمی در تحرک اجتماعی ایفا می‌کند.

کوچانک و همکاران^۴ (۲۰۲۰) تأثیر مثبت برنامه‌های توسعه تحرک اجتماعی را بر افزایش مهارت‌های شغلی و خودکارآمدی حرفه‌ای تأیید کردند. لین و همکاران^۵ (۲۰۱۸) نیز در مطالعه‌ای کیفی، تجربیات مثبت جوانان آسیایی را از مشارکت در برنامه‌های توسعه جوانان بررسی کرده و دریافتند که برنامه‌های ورزشی ساختاریافته، به ارتقای مهارت‌های فردی و اجتماعی، افزایش هویت‌یابی و بهبود رفتارهای سالم منجر می‌شوند.

از منظر نظری، یافته‌های این پژوهش با مطالعات اتکال^۶ (۲۰۲۰) که توسعه تحرک اجتماعی از طریق اوقات فراغت را بررسی کرده است، همسو می‌باشد. او نشان داد که ورزش می‌تواند بستری برای شکل‌گیری هویت فردی، تقویت مهارت‌های اجتماعی و ارتقای سرمایه اجتماعی باشد. در همین راستا، هولت و همکاران^۷ (۲۰۲۰) بر نقش رقابت سالم در توسعه جوانان تأکید کرده و نشان دادند که ورزش می‌تواند به انتقال مهارت‌های زندگی به حوزه‌های مختلف کمک کند.

در نهایت، برونر^۸ (۲۰۲۳) استدلال می‌کند که برای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های ورزش در توسعه اجتماعی، برنامه‌های ورزشی باید متناسب با محیط، فردمحور و دارای رویکردی حمایتی و هدایتگر باشند. جونز و همکاران^۹ (۲۰۲۰) پیشنهاد کردند که تمرکز بر توانمندسازی زنان از طریق برنامه‌های ورزشی می‌تواند به افزایش خودکارآمدی و مهارت‌های زندگی آنان منجر شود. نتیجه‌گیری کلی این پژوهش نشان می‌دهد که توسعه تحرک اجتماعی از طریق ورزش مستلزم یک رویکرد جامع است که شامل ایجاد فرصت‌های برابر، تسهیل یادگیری مهارت‌های زندگی، ترویج مشارکت مدنی و بهره‌گیری از ابزارهای نوین مانند رسانه‌های اجتماعی باشد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند به سیاست‌گذاران، مربیان و نهادهای مرتبط در تدوین برنامه‌های ورزشی مبتنی بر توسعه اجتماعی کمک کند.

با توجه نتایج تحقیق مبنی بر اهمیت مولفه تحقیق در میان مولفه‌های توسعه عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تأکید بر ظرفیت‌های ورزش، پیشنهاد می‌گردد تا غربالگری افراد فعال و غیرفعال جامعه در حوزه فعالیت‌های ورزشی و تمرکز بر افراد غیرفعال ضمن ارتقا سبک زندگی این افراد اقدام نمود. با توجه نتایج تحقیق در میان مولفه‌های توسعه عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تأکید بر ظرفیت‌های ورزش، پیشنهاد می‌گردد تا با درگیر نمودن گروه‌ها و افراد مختلف با هر نژاد و طبقه‌ای به فعالیت‌های ورزش همگانی، ضمن پوشش سراسری ورزش به توسعه ورزش در زنان در این حوزه اقدام نمود. با توجه نتایج سوال تحقیق در میان مولفه‌های توسعه عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تأکید بر ظرفیت‌های ورزش، پیشنهاد می‌گردد

² Wijaya

³ Almeida

⁴ Kochanek

⁵ Lin et al

⁶ Ettekal

⁷ Holt,

⁸ Bruner,

⁹ Jones

مقاله پژوهشی

تا با پوشش سطوح شناختی، عاطفی و روانی-حرکتی ورزش و ارزیابی سطح دسترسی به این اهداف در ورزش، ضمن دستیابی به درک کلی از وضعیت واقعی ورزش به افزایش دسترسی به اهداف مربوط به سبک زندگی اقدام نمود. با توجه نتایج تحقیق در میان مولفه‌های توسعه عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش پیشنهاد می‌گردد تا با به روز رسانی آموزش‌ها در ورزش با تمرکز بر نیازهای نسل جوان، ضمن افزایش کیفیت فعالیت‌های مربوط به ورزش به ارتقا سطح دسترسی به اهداف مربوط به نسل جوان اقدام نمود. حال اگر هدف این تصمیم‌گیران انجام اقدامات اساسی یا تمرکز بر اصل و پایه موضوع باشد، می‌توانند بر اولویت‌های قرار گرفته در لایه تاثیرگذارها یا علت‌ها تمرکز نموده و برنامه‌های خود را متناسب با آن تدوین نمایند. در واقع برای این منظور در حوزه الگوی عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش برای بهبود تحرک اجتماعی زنان ورزشکار بایستی بر ابعاد عوامل رفتاری، عوامل گروهی و مسئولیت در قبال جامعه تمرکز کنند. این مساله هنگامی که تکنیک با رویکرد دیمتال در محیط راف آمیخته شد دقت و اعتبار بیشتری پیدا کرد و نتایج مستدل‌تری ارائه نمود. دستاوردهای پژوهش حاضر میتواند منجر به گسترش ادبیات مربوط به الگوی عوامل موثر بر بهبود تحرک اجتماعی با تاکید بر ظرفیت‌های ورزش شود. علاوه بر این نتایج این پژوهش می‌تواند برای گروه‌های مختلفی از جمله مدیران در رده‌های مختلف سازمان‌های ورزشی کارساز تلقی شود و به عنوان راهنمایی برای مدیران این سازمان‌ها قرار گیرد.

تضاد منافع

این مقاله استخراج شده از رساله دکتری می‌باشد و تحت حمایت مالی ارگانی نمی‌باشد

References

- Almeida, L., Dias, T., Corte-Real, N., Menezes, I., & Fonseca, A. (2023). Positive youth development through sport and physical education: a systematic review of empirical research conducted with grade 5 to 12 children and youth. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-27.
- Asheghi, B., Beyg mohamadi, T., & Hematinezhad, M. (2023). Identifying the Mindset of experts regarding the development factors of women's public sport culture. *Research on Women's Sports*, 1(1), 35-54. (In Persian).
- Bagheri, M., Boudaghi, A., & Karami, F. (2022). Modelling Drivers Affecting Intergenerational Social Mobility of Women in Dehloran City. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 20(3), 7-56. (In Persian).
- Benkorti, A. (2024). Strategies for social mobility through sports and/or school in working-class Moroccan families. *Sport, Education and Society*, 1-14.
- Breen, R., & Müller, W. (Eds.). (2020). *Education and intergenerational social mobility in Europe and the United States*. Stanford University Press.
- Bruner, M. W., McLaren, C. D., Sutcliffe, J. T., Gardner, L. A., Lubans, D. R., Smith, J. J., & Vella, S. A. (2023). The effect of sport-based interventions on positive youth development: A systematic review and meta-analysis. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 16(1), 368-395.
- Cherappurath, N., Shamshadali, P., Elayaraja, M., & KI, D. A. K. (2024). Mapping the field: A bibliometric analysis of women's football research trends and future directions. *Apunts Sports Medicine*, 59(223), 100448.

Ettekal, A. V., & Agans, J. P. (2020). Positive youth development through leisure: Confronting the COVID-19 pandemic. *Journal of Youth Development*, 15(2), 1-20.

Fenton, A., Keegan, B. J., & Parry, K. D. (2023). Understanding sporting social media brand communities, place and social capital: A netnography of football fans. *Communication & Sport*, 11(2), 313-333.

Gemar, A. (2020). Sport as culture: Social class, styles of cultural consumption and sports participation in Canada. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(2), 186-208.

Heckman, J., & Landersø, R. (2022). Lessons for Americans from Denmark about inequality and social mobility. *Labour economics*, 77, 101999.

Holt, N. L., Deal, C. J., & Pankow, K. (2020). Positive youth development through sport. *Handbook of sport psychology*, 429-446.

Jones, G. J., Edwards, M. B., Bocarro, J. N., Svensson, P. G., & Misener, K. (2020). A community capacity building approach to sport-based youth development. *Sport Management Review*, 23(4), 563-575.

Karimi, J., Abbasi, H., & eydi, H. (2022). Sociological explanation of social development model based on sports development. *Sport Management and Development*, (), (In Persian).

Kelley, J. (2022). *A theory of social mobility, with data on status attainment in a peasant society*. Canberra: Australian National University

Kochanek, J., & Erickson, K. (2020). Interrogating positive youth development through sport using critical race theory. *Quest*, 72(2), 224-240.

Krishna, A., & Haglund, E. (2008). Why do some countries win more Olympic medals? Lessons for social mobility and poverty reduction. *Economic and Political Weekly*, 143-151.

Ladwig, G., Tanck, J. A., Quittkat, H. L., & Vocks, S. (2024). Risks and benefits of social media trends: The influence of “fitspiration”, “body positivity”, and text-based “body neutrality” on body dissatisfaction and affect in women with and without eating disorders. *Body Image*, 50, 101749.

Li, Y. (2023). Intergenerational social mobility in China. In *Social Inequality In China* (pp. 19-48).

Lower-Hoppe, L. M., Anderson-Butcher, D., Newman, T. J., & Logan, J. (2021). The influence of peers on life skill development and transfer in a sport-based positive youth development program. *Journal of Sport for Development*, 9(2), 69-85.

manuchehri, M., naderian, M., marvi, M., & mostahfezian, M. (2024). Identifying Social Factors Affecting the Entry of Women in the Sports Management Structure of Iran. *Research on Women's Sports*, 1(2), 215-234. (In Persian).

Mare, R. D., & Song, X. (2023). Social mobility in multiple generations. *Research in Social Stratification and Mobility*, 88, 100806.

Mare, R. D., & Song, X. (2023). Social mobility in multiple generations. *Research in Social Stratification and Mobility*, 88, 100806.

مقاله پژوهشی

McGovern, M. M., Lowenstein, N. A., & Matzkin, E. G. (2023). Sports medicine considerations when caring for the transgender athlete. *Arthroscopy, Sports Medicine, and Rehabilitation*, 5(4), 100736.

Mohammad Hassan, F. (2024). Determining the Efficiency Rate and Ranking of Women's Sports Clubs in 22 Districts of Tehran using Data Envelopment Analysis (DEA). *Research on Women's Sports*, 1(2), 161-178. doi: 10.22089/rws.2024. (In Persian).

Moses, M. M., & Ruseski, J. E. (2021). Using behavioral economics to improve health through sports participation and physical activity. In *Behavioural Sports Economics* (pp. 302-327). Routledge.

Mutz, M., & Müller, J. (2021). Social stratification of leisure time sport and exercise activities: comparison of ten popular sports activities. *Leisure Studies*, 40(5), 597-611.

Pott, A., Crul, M., & Schneider, J. (2022). Producing pathways to success: New perspectives on social mobility. In *New Social Mobility: Second Generation Pioneers in Europe* (pp. 1-20). Cham: Springer International Publishing.

Richardson, K., & Fletcher, T. (2020). Community sport development events, social capital and social mobility: a case study of Premier League Kicks and young black and minoritized ethnic males in England. *Soccer & Society*, 21(1), 79-95.

Spaaij, R. (2009). Sport as a vehicle for social mobility and regulation of disadvantaged urban youth: Lessons from Rotterdam. *International review for the sociology of sport*, 44(2-3), 247-264.

Spaaij, R. (2013). Changing people's lives for the better? Social mobility through sport-based intervention programmes: Opportunities and constraints. *European Journal for Sport and society*, 10(1), 53-73.

Taghavi sangdehi, F., Hosseininia, S. R., & Dehghanpouri, H. (2024). The effect of Perceived Crowding on women's participation in sports activities with the mediating role of perceived risk. *Research on Women's Sports*, 1(3), 235-254. (In Persian).

Touhidi, Soheila, Moharramzadeh, Mehrdad, Imanzadeh, Massoud, Esgandari Dastagari, Simin (2022). Investigating Mediating Role of Social Vitality in Effect of Social Marketing on Development of Women's Public Sports in Ardabil Province. *Human Resource Management in Sports*, 9(2), 397-411. (In Persian).

Wijaya, M. S., Hidayat, Y., & Sutresna, N. (2023). Integration of life skills through hockey in the framework of positive youth development. *JUARA: Jurnal Olahraga*, 8(1), 639-647.